

**DATTI FÄM
FRÅN H M E**

AF ROBERT BROWNE
FRÅN ENGELSKA
ILLUSTRATIONER

UNIV. BIBLIOTH.
* 1979 *
MELSIINGFORS

RÄTTFÄNGAREN FRÅN HAMELN

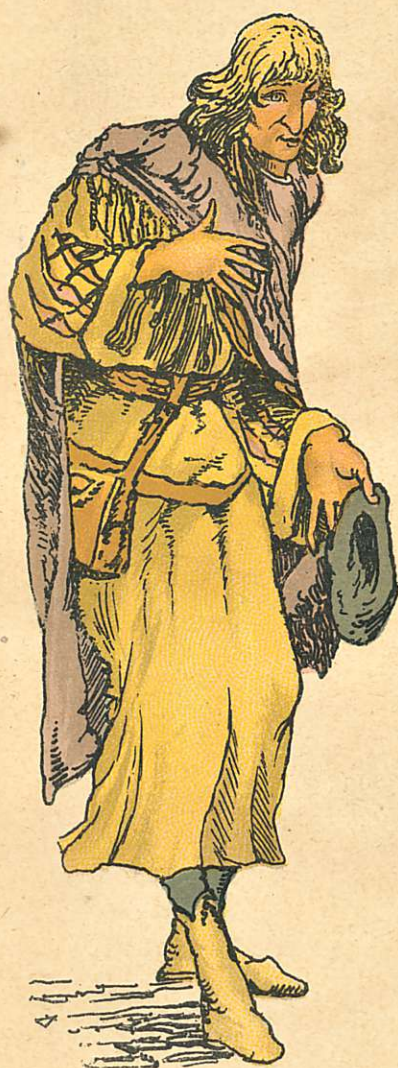
AF

ROBERT BROWNING

ÖFVERS. FRÅN ENGELSKAN.

ILLUSTRERAD AF

VAN DYCK.

FÖRLAGSAKTIEBOLAGET HELIOS

HELSINGFORS.

STADEN HAMELN.

I.

OCH STADEN HAMELN I BRAUNSCHWEIGS LAND
LÅG MÄKTIGT HANNOVER NÄRA.
DEN RESTE SIG STOLT PÅ WESERS STRAND
OCH GLÄDJEN HÖLLS DÄR I ÄRA.
— DOCK NÄR VÅR SAGA BEGYNTES
FÖR LÅNG TID SEDAN — FEMHUNDRADE ÅR —
LED FOLKET I STADEN EN PLÅGA SVÅR,
TY ALLESTÄD'S RÅTTOR SYNTES.

II.

RÅTTOR FÖRGÖRA HVAR HUND OCH DÖDA HVAR KATT,
DE BITA BARNEN I VAGGAN. MAN SAGT

ATT DE SLUKA DEN OST MAN I KAREN LAGT.
DE SLICKA SOPPAN UR KOCKENS SKED.
FISKKAGGAR RULLAS FRÅN HYLLORNA NED.
DE HÄCKA I GUBBARNAS SÖNDAGSHATT
OCH SPELA ÅT GUMMORNA TUSEN SPRATT.
NÄR HELST MAN SAMLATS ATT PRATA EN STUND
DE PIPA OCH SKRIKA AF HJÄRTANS GRUND
PÅ FEMTIO SKILDA TONER, OCH INGEN ENDA ÄR MATT.

OCH SPELA ÅT GUMMORNA TUSEN SPRATT.

III.

TILL SLUT SIG FOLKET I SLUTEN TRUPP
TILL RÅDHUSET BEGIFVER.
EN HOF FÖR DE ANDRA SIN STÄMMA UPP.
HAN STADENS NÖD BESKRIFVER.
"BORGMASTARN VÅR ÄR VISST ETT STOLL",
HAN SLÖT, "DESSLIKES RÅDET.
ATT BÄRA HERMELINSPRYDD FÅLL
OCH ÄNDÅ EJ FÖRSTÅ DET,
ATT DRIFVA MÖSSEN UR STADEN BORT!

FÖR SÅDANA TÖLPAR VI VÄGRA HELT KORT
ATT KÖPA KAPPOR AF FINARE SORT.

NI TROR VÄL, FOR DET NI ÄR GAMMAL OCH TJOCK,
ATT HVILA BLOTT BOR I EN ÄMBETSMANS ROCK?

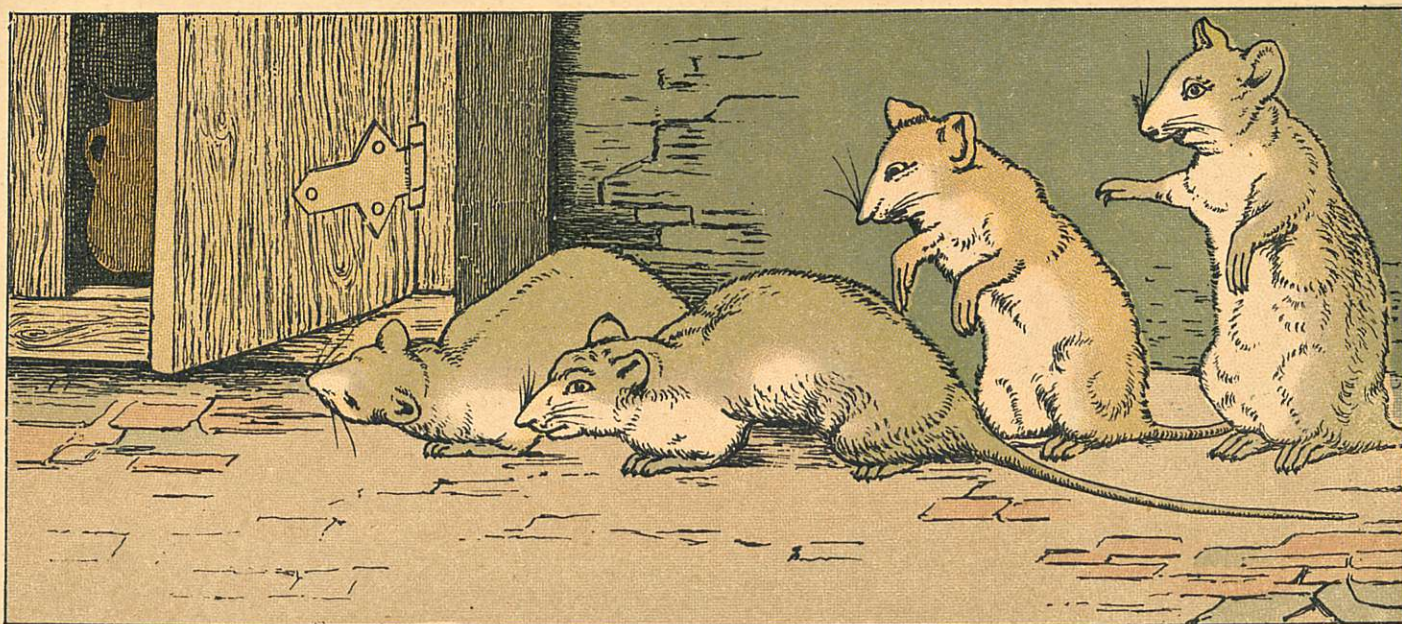
NEJ, UPP MINA HERRAR, FÖRSTÅNDET ATT ÖFVA!
ETT MEDEL MOT RÅTTORNA STRAX VI BEHÖFVA,
JA, ANNARS VI KAPPORNA BUMS ER BERÖFVA”.

— OCH GUBBEN, BORGMÄSTARN, OCH HELA HANS RÅD,
DE SKÄLFVA AF FRUKTAN FÖR SÅDANT DÅD.

IV.

DE GRUBBLA. EJ NU SINA HJÄRNOR DE SPARA.

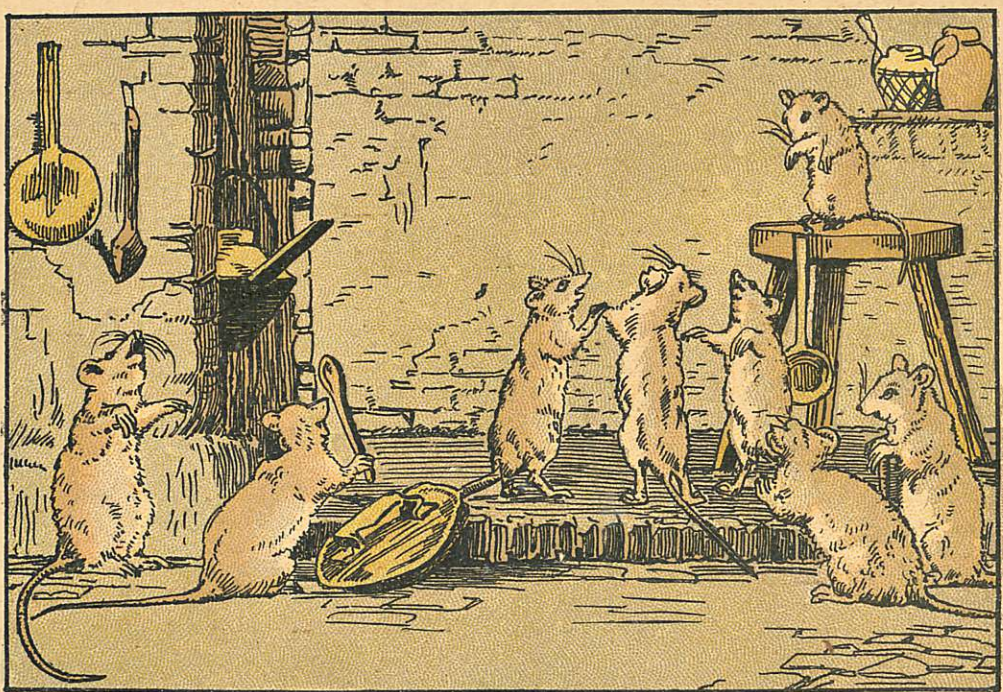
TILL SIST BRYTER BORGMÄSTARN TYSTNADENS BAND:

RÅTTOR.

"FÖR EN GULDEN JAG LÄTE MIN MANTEL FARA.
 JAG ÖNSKAR JAG VORE I FJÄRRAN LAND!
 JAG SÖKER MED TANKEN, SÅ SKALLEN VILL SPRICKA
 ATT FINNA EN FÄLLA, SOM EJ SKULLE KLICKA."

— Knappt hade han klagat på detta sätt,
 så klappar på dörren helt sakta och lätt.
 "BEVAR", ropar borgmästarn, "hvad är det?"

DE SLICKA SOPPAN UR KOCKENS SKED.

OCH SÅDAN HAN SATT DÄR FÖR SITTANDE RÄTT,
 BESVÄRAD, KANSKE, AF FÖR MYCKET FETT,
 SÅ GLÄNSTE HANS ÖGON MED FUKTIGT SKEN
 SOM OSTRON, SOM ÖPPNATS FÖR LÄNGESE'N.
 SÅ ÄNGSLIGT HAN BLICKAR VÄL ANNARS BLOTT,
 NÄR MAGEN GÖR UPPROR, DÅ FÖR MYCKET DEN FÅTT.

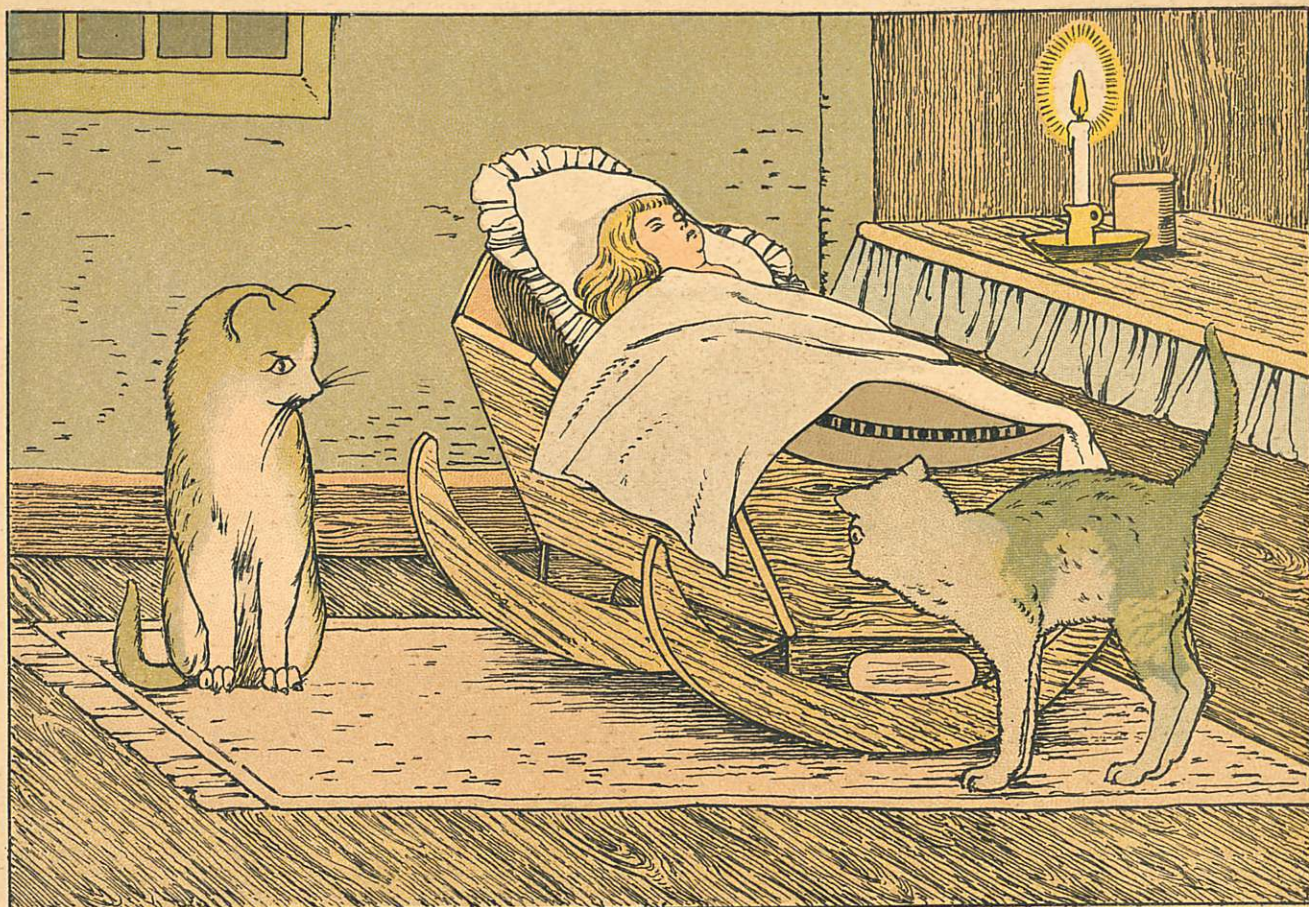
"ETT LJUD, SOM MINNER OM RÅTTOR, ACK,
SÅ ILLA UTI MITT HJÄRTA DET STACK!
DET KLAPPAR OCH BULTAR, TICKTACK, TICKTACK."

V.

"STIG IN", TILL SLUT BORGMÄSTARN HÖRES KALLA,
OCH IN KOM STRAX EN UNDERLIG FIGUR.
FRÅN HJÄSSAN LJUSA LOCKAR SÅGOS SVALLA,

MEN HYN VAR MÖRK LIKSOM EN TEGELMUR.
EJ BAR HAN SKÄGG PÅ HAKA ELLER KIND,
MEN PÅ HANS LÄPPAR LEKTE LÖJETS VIND.
EN DRÄKT TILL HÄLFTEN RÖD, TILL HÄLFTEN GUL
OMFLADDRAR MANNEN, GÄNGLIG, SMAL OCH FUL.
EJ KÄNNER NÅGON TILL HANS SLÄKT, HANS VÄNNER.
MAN VID HANS ANBLICK ENDAST UNDRAN KÄNNER.

DE BITA BARNEN I VAGGAN.

"SÅ HAN SER UT", SAD' EN, "SE DIT!
SOM OM MIN STAMFADER UR GRAFVENS GÖMMA
VID DOMSBASUNENS LJUD SIG SKYNDAT HIT
IFRÅN SIN GRAF, REN GLÖMD AF VÄNNER ÖMMA."

VI.

HAN NALKAS DOMARBORDET
OCH TAGER LUGNT TILL ORDET:
"I ÄDLE HERRAR, UTI MIN MAKT
HAR ÖDET EN MÄRKELOG GÅFVA LAGT.

EN UNDERBAR TJUSNING JAG ÖFVA KAN
PÅ ALLT UNDER SOLEN, SÅ KVINNA SOM MAN,
ALLT HVAD SOM KRYPER, SPRINGER, FLYGER, SIMMAR
STRAX EFTER MIG I TALLÖS SKARA STIMMAR.

OCH DENNA MAKT JAG BRUKA VET
 MOT ALLT SOM MÄNSKOR GÖR FÖRTRET,
 MOT PADDOR, MOT ÖDLOR, MOT SKADEDJUR ALLA. —
 MAN PLÄR MIG "DEN BROKIGA SPELMANNEN" KALLA." —
 NU FÖRST MAN MÄRKER HUR' MANNENS HAND
 STÄDS' TUMMAR EN PIPA I GULRÖDT BAND,
 SOM DINGLADE ÖFVER HANS GRANNA VÄST,
 ÄN HIT, ÄN DIT, HUR' DET PASSADE BÄST.

—"VÄL ÄR JAG EN SPELMAN, SÅ FATTIG OCH ARM,
 MEN I TARTARIET JAG KHANEN HAR RÄDDAT

FRÅN TALLÖSA MYGG, SOM GJORT HONOM HARM
 OCH HINDRAT HANS SÖMN, HURU ÄN HAN SIG
 BÄDDAT.

ÅT NIZZAM I ASIEN LUGN JAG HAR GIFVIT,
 DÅ HVARJE VAMPYR DÄRIFRÅN JAG
 FÖRDRIFVIT.

HVAD ANGÅR DET SLAG EDER VÅLLAR
 FÖRTRET,

SÅ FRÅGAR JAG — SÄG, VILL NI LOFVA MIG DET? —

VILL NI TUSEN GULDEN MIG GIFVA,
OM JAG KAN EDRA RÅTTOR FÖRDRIFVA?" —

"ET TUSEN GULDEN!" BORGMÄSTARE OCH RÅD
BJUDA FEMTIO TUSEN FÖR SÅDANT DÅD.

VII.

LÄNGS STORGATAN VANDRAR VÅR SPELMAN SÅ STILLA;
HAN SMÅLER HELT MENANDE BLOTT;
HAN KÄNNER NOG KRAFTEN HOS PIPAN, DEN LILLA,
HAN BÖRJAR ATT SPELA SÅ SMÅTT.

OCH MUNNEN FÖRVRIDES OCH ÖGONEN SPRAKA,
SOM OM ÖFVERELDEN MANS SALT SKULLE SKAKA.
OCH INNAN TRE TONER UR FLÖJTEN
HÖRDES
DET BULLRADE, SOM OM EN KRIGSHÄR
RÖRDES.

DET PRASSLADE, HOPPADE, RASSLADE, SKRAMLADE.
MAN KUNDE VÄL TROTT ATT HUSEN RAMLADE.
OCH UT KOMMO RÅTTOR FRÅN HVARJE HUS.

SMÅ RÅTTOR OCH STORA, FETA OCH KLENA,
GRÅ RÅTTOR OCH SVARTA, STRÄFVA OCH LENA,

SOMLIGA SAKTA LUNKANDE,
ANDRA HÄFTIGT RUNKANDE,
FÄDER OCH MÖDRAR, ONKLAR OCH
TANTER,

MED SVANSARNA HÖJDA OCH MORR-
HÅREN SPÄNDA

DE SKYNDADE TILL IFRÅN ALLA KANTER,
ENHVAR VILLE SE HVAD NU SKULLE HÄNDA,
SYSTRAR OCH BRÖDER, HUSBÖNDER MED VIF,
DE KILADE SOM OM DET GÄLLT DERAS LIF.
DE FÖLJDE VÅR SPELMAN, DE HOPPADE MED
LÄNGS GATA OCH GRÄND I HANS SPÅR, HVART DE GINGO.

TILL WESERS STRAND HAN FÖRDE DEM NED
OCH ALLA I FLODEN SIN BANE DE FINGO. —

— DOCK NEJ, DÄR ÄR EN, SOM SIG RÄDDAR UR NÖDEN,
SOM CAESAR SÅ STOLT, TILL RÅTTORNAS LAND
ATT FÖRA HISTORIEN OM RÅTTFOLKETS ÖDEN. —

SÅ SAD' HAN OM PIPAN I GUBBENS HAND:

"SÅ SNART JAG DEN FÖRSTA TONEN HÖRDE,
DEN TUSENDE LJUD TILL MITT ÖRA FÖRDE.
DET LÄT SOM OM SOPOR I LÅRAR FÄLLDES,
DET LÄT SOM OM ÄPPLEN UR TUNNOR HÄLLDES

TILL SLUT SIG FOLKET I SLUTEN TRUPP
TILL RÅDHUSET BEGIFVER.

I CIDERPRESSEN SÅ FRESTANDE SKÖNT.
DET LÄT SOM OM BURKAR MED PICKLES SPRÄCKTES,
SOM OM PÅ KONSERVDOSOR LOCKEN BRÄCKTES,
SOM OM MOT HVARANDRA OLJ'FLASKOR KLUNGO,
SOM OM IFRÅN SMÖRDRITTLAR BANDEN SPRUNGO.

OCH JAG HÖRDE EN RÖST
MER LJUF ÄN FRÅN HARPA OCH PSALTARE DEN LJUDER.
DEN TRÄNGDE TILL MITT BRÖST:
"O, RÅTTOR, JAG FRÖJD EDER BJUDER.

ALL VÄRLDEN TILL MATBOD FÖRVANDLAD ÄR VORDEN.
SÅ GNAGA OCH SLUKA OCH ÄT EDER MÄTTA.
ÄT FRUKOST OCH MIDDAG, LÅT KVÄLLSVARD FRAMSÄTTA!"
— OCH JUST SOM MIG TYCKES DET BÄSTA PÅ JORDEN —
ETT SOCKERFAT — I SINA FOGAR REMNAR,
OCH JUST SOM JAG BITA I SOCKRET ÄMNAS —
SÅ HVITT, DET LYTE I SOLENS LÅGOR —
— SÅ FANN JAG MIG SIMMA I WESERS VÅGOR."

VIII.

DU SKULLE SETT FOLKETS I HAMELN FRÖJD!
KYRKKLOCKORNA RINGAS SÅ KLOCKSTAPELN DARRAR,
OCH BORGMÄSTARN ROPAR MED STÄMMA HÖJD:

”VRÄK NER
FRÅN TAK
SLÅ FAST
AF TIMMER-
OCH LÄMNA
RÅTTORS
EJ RINGASTE
NÄR GLÄDJEN
STEG SPEL-
”MINA TUSEN
FÖRST!”

ALLA RÅTTBON
OCH SPARRAR,
ALLA HÅL, TAG
MÄN RÅD
I STADEN AF
DÅD
SPÅR!” — DÅ,
VAR STÖRST,
MANNEN FRAM:
GULDEN TILL

OCH IN KOM STRAX EN UNDERLIG FIGUR.

IX.

ETTUSEN GULDEN! — BORGMÄSTARN STÅR STUM.
OCH RÅDMÄNNEN SEDAN? NEJ, TITTA SÅ DUM
ENHVAR AF DEM SER UT!
HVILKET YNKLIGT SLUT

LÄNGS STORGATAN VANDRAR VÅR SPELMAN SÅ STILLA.
PÅ FESTEN MED VINER BÅD' RÖDA OCH HVITA.
JA, HALFVA DEN SUMMAN GODT SKULLE FÖRSLÅ
ATT FYLLA MED RHENSKT VIN DEN STÖRSTA SÅ,
OCH DET VORE ANNAT ÄN BRÅKA OCH SLITA.
SÅ MYCKET PENGAR — NEJ, DET ÄR SLÖTT! —
ÅT EN OKÄND SPELMAN I GULT OCH RÖDT?
"FÖR RESTEN" — BORGMÄSTARN BLINKAR FÖRTROLIGT —
"SÅ VAR DET JU FLODEN, SOM RÅTTORNA SLÖK.
JA, LÅTOM OSS FESTA OCH HAFVA ROLIGT!
DE KOMMA EJ ÅTER. NEJ PASS! FÖRSÖK!" —

"HÖR PÅ, MIN VÄN, VI Ä' NOG LIBERALA
OCH GÄRNA VI VILJA ER NÅGOT BETALA,
EJ NÅ'NSIN VI VÄGRAT ATT GÖRA VÅR PLIKT,
MEN TUSEN GULDEN! BLOTT SKÄMT OCH DIKT
DET VAR HVAD VI DÄROM MED EDER TALAT.
BETÄNK DOCK HVAD RÅTTORNA SÖNDERMALAT!
VI MÅSTE JU HUSHÅLLA, KNOGA OCH SPARA.
SE HÄR FEMTI GULDEN! TAG MOT DEM BARA!"

X.

NU SKULLE DU SETT UPPÅ RÅTTFÄNGARNES MIN.
DEN MÖRKNADE GENAST. "SÅ'NT STRUNTPRAT", HAN

ROPAR,

"JAG KAN ICKE VÄNTA. SKORPIONER I HOPAR
HA HEMSÖKT KALIFENS I BAGDAD KÖK.

HANS MÄSTERKOCK TILLREDT EN SOPPA SÅ

FIN.

JAG LOFVAT ATT MIDDAG I BAGDAD SPISA
OCH DRIFVA BORT ODJUREN, KOCKEN TILL

LISA.

DET BRÅDSKAR RÄTT MYCKET MED DETTA
STÖK.

KALIFEN ÄR ICKE EN HERRE SOM

KNUSSLAR. —

TRO HELLER EJ NI, ATT EN STYFVER

NI SMUSSLAR

UR VÄGEN AF SUMMAN NI LOFVADE

MIG!

DET GÅR EJ, TY DÅ JAG

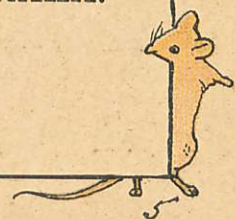
FÖRKLARAR ER KRIG;

OCH DEN SOM FÖRSÖKER ATT VREDGAD MIG GÖRA,

SKALL ANDRA TONER UR PIPAN FÅ HÖRA."

OCH MUNNEN FÖRVRIDES OCH ÖGONEN

SPRAKA.

OCH UT KOMMO RÅTTOR FRÅN HVARJE HUS.

XI.

MEN BORGMÄSTARN RYTER:

"TROR NI JAG KAN TÅLA
ATT HÅLLAS FÖR SÄMRE ÄN SIMPEL KOCK?
MED EDER EJ MERA ETT ORD JAG BYTER,
MÅ GÄRNA PÅ PIPAN NI BLÅSA OCH SKRÅLA,
TILL DESS ATT NI SPRICKER, NI BROKIGA BOCK!"

XII.

OCH SPELMANNEN VANDRAR ÄNNU EN GÅNG
SIN VÄG GENOM GATORNA FRAM,
OCH ÅTER SIN PIPA SÅ RAK OCH LÅNG
TILL MUNNEN HAN FÖRDE. DÄR LJÖD EN SÅNG
SÅ LJUF OCH SÅ UNDERSAM.

DOCK NEJ, DÄR ÄR EN, SOM SIG RÄDDAR UR NÖDEN.

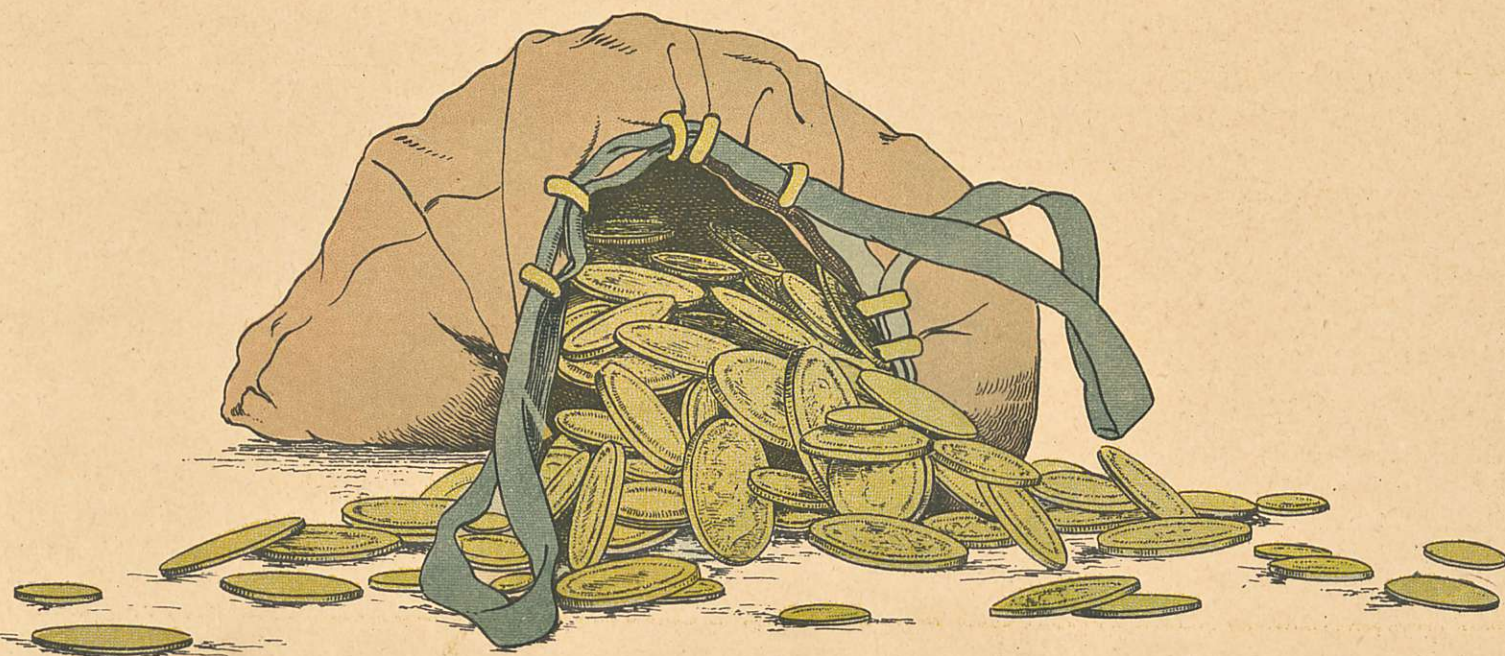

DU SKULLE SETT FOLKETS I HAMELN FRÖJD!

STRAX HÖRES ETT PRASSEL, ETT BULLER, ETT LARM
AF GLADA SMÅ SKAROR, SOM TRÄNGAS OCH SKUFFAS,
SMÅ FÖTTER, SOM STAMPA,
TRÄSKOR, SOM KLAMPA,
SMÅ MUNNAR, SOM PLADDRA,
TUNGOR, SOM SLADDRA
SOM HÖNS, SOM FÅ KORN OCH BRÅKA OCH KNUFFAS.
UT SKYNDADE BARNEN UR HVARJE HEM,
SMÅ FLICKOR, SMÅ GOSSAR, — GUD SIGNE DEM!
MED FLADDRANDE LOCKAR, MED KINDER SÅ RÖDA,
MED TÄNDER SOM PÄRLOR, MED ÖGON SOM GLÖDA;
DE TRIPPA OCH HOPPA VID JUBEL OCH SKRATT
ATT HINNA DEN BROKIGA SPELMANNEN FATT.

XIII.

BORGMÄSTARN BLEF STUM OCH RÅDET STOD
SOM OM DE TILL TRÄBLOCK FÖRVANDLADE BLIFVIT
URSTÅNDSATTE — SÅ HAR MAN SAKEN BESKRIFVIT —
ATT TAGA ETT STEG ELLER HÖJA ETT ROP
TILL BARNEN, SOM SKYNDA I GLADASTE MOD
I SPELMANNENS SPÅR I EN TALLÖS HOP.
MED BLICKEN DE FÖLJA DEN GLÄDTIGA SKARAN.
DOCK LIKSOM PÅ STRÄCKBÄNK SIG BORGMÄSTARN KÄNNER,
OCH HÖGT BULTAR HJÄRTAT HOS ALLA HANS VÄNNER,
DÅ SPELMANNEN SVÄNGER FRÅN STORGATAN NED
MOT WESER, OCH ALLA DE SMÅ FÖLJA MED
OCH TYCKAS EJ MÄRKA DEN HOTANDE FARAN.
MEN SPELMANNEN VÄNDER FRÅN SÖDER MOT VÄSTER;

"MINA TUSEN GULDEN TILL FÖRST!"

TILL KOPPELBERGET HAN STÄLLER SIN GÅNG,

OCH HONOM FÖLJA HANS UNGA GÄSTER.

— DÅ SKYMTADE HOPPET ÄN EN GÅNG:

EJ KAN DOCK HANS VÄG ÖFVER BERGET GÅ:

HAN MÅSTE VÄL STANNA OCH BARNEN OCKSÅ?

DOCK SE! NÄR DE HINNA TILL BERGETS FOT

EN UNDERBAR PORT DEM GAPAR EMOT;

DEN FÖR TILL EN GROTTA I BERGET

IN,

DIT VANDRAR VÅR SPELMAN, BELÅTEN

I SINN',

OCH DANSANDE ALLA SMÅ BARNEN

FÖLJA.

STRAX BERGVÄGGEN INGÅNGEN ÅTER SE HÄR FEMTI GULDEN!

SYNS DÖLJA. —

AH, SADE JAG ALLA, NEJ, LAM VAR JU EN

OCH KUNDE EJ DANSA DEN LÅNGA VÄGEN,

OCH OFTA DÅ MAN HONOM FRÅGADE SE'N,

HVARFÖR HAN VAR SORGSEN, HAN SVARTE FÖRLÄGEN:

"SÅ LEDSAMT HÄR ÄR SE'N KAMRATERNA GINGO.
JAG KAN ICKE GLÖMMA ATT JAG EJ HANN MED
ATT SE ALLT DET VACKRA DE SKÅDA FINGO,
TY SÅ HADE SPELMANNEN GIFVIT BESKED.

HAN SKULLE MIG FÖRT TILL ETT
HELT NÄRA STADEN, ÅT
DÄR FRUKTER HÄNGDE RIKT
OCH BLOMMOR LYTE GLADT

STENAR,

DÄR ALLT SÅ
NYTT,
DÄR SPARFVEN
PÅFOGELNS
MED HJORTAR
HUNDARNA

HÄRLIGT LAND,
VÄNSTERHAND,
PÅ ALLA GRENAR
KRING STRANDENS

UNDERBART VAR OCH

SIN DRÄKT MOT
BYTT.

I KAPP SPRUNGO

DÄR,

"SÅ'NT STRUNTPRAT!"

AF BIEN VI BJÖDOS PÅ HONUNGSGILLE,
PÅ VINGADE HÄSTAR MAN UTAN BESVÄR
FÖRFLYTTADES HVART ÄN MAN VILLE. —
OCH JUST SOM HAN LOFVAT ATT FOTEN KURERA,
SÅ SLÖTS MUSIKEN OCH JAG STOD KVAR.
ATT GÅ IN I BERGET — DET GICK EJ MERA.

SÅ LEDSAMT, SÅ LEDSAMT, JAG ENSAM VAR.
HÄR HEMMA JAG HALTAR NU ÅR EFTER ÅR,
OCH ALDRIG DET LANDET JAG SKÅDA FÅR.”

XIV.

O, STACKARS, STACKARS HAMELN, DU!
HURU MÅNGEN BORGARE TÄNKTE EJ NU
PÅ BIBELTEXTEN OM HIMLENS PORT,
SOM EJ FÖR DEN RIKE ÖPPNAS FORT! —
NU SÄNDER MAN BUD I ÖSTER OCH VÄSTER,
I SÖDER OCH NORR ATT FÅ SPELMANNEN FATT,
OCH BORGMÄSTARN LOFVAR ALLT HVAD SOM BÄST ÄR
AF SILFVER OCH GULD HONOM GIFVA SOM SKATT,
OCH SPELMANNEN VANDRAR ÄNNU EN GÅNG

SIN VÄG GENOM GATORNA FRAM.

OM BLOTT HAN KOMMER TILL HAMELN

ÄN

OCH HÄMTAR BARNEN HEM IGEN. —

FÖRGÄFVES! FÖRGÄFVES! ALLT FÅFÄNGT

VAR.

BLOTT MINNET AF BARNEN HAR HAMELN

KVAR.

XV.

EN SAK FÅR JAG LIKVÄL EJ

GLÖMMA ATT SÄGA,

DÄR LJÖD EN SÅNG SÅ LJUF
OCH SÅ UNDERSAM.

OM OCK DEN EJ ALLTFÖR MYCKET KAN VÄGA.

I TRANSSYLVANIEN DET FINNES EN SLÄKT,

HVARS FRÄMMANDE DRÄKT OCH MÄRKVÄRDIGA SÄTT

HOS GRANNARNA MYCKEN UNDRAN VÄCKT.

DEN PÅSTÅR DET SJÄLF, DENNA SÄLLSAMMA ÄTT,

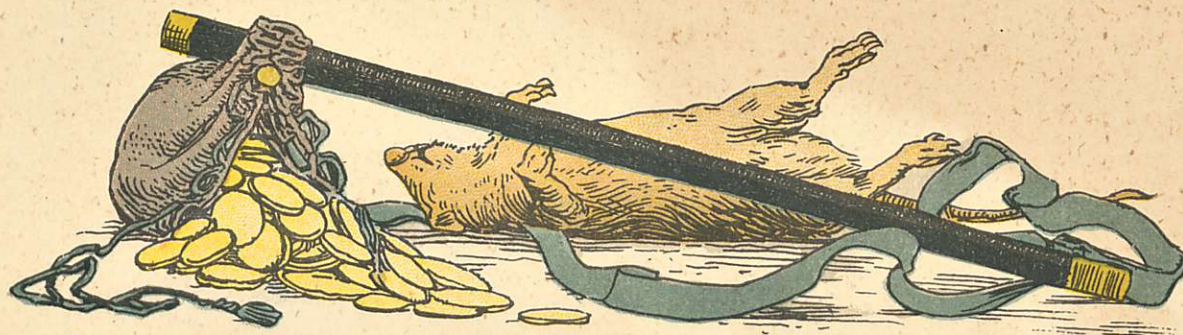
ATT EN GÅNG I TIDEN HA FÖRFÄDREN ALLA

UT SKYNDADE BARNEN UR HVARJE HEM.

I DAGSLJUSET TRÄDT UTUR JORDENS SKÖTE,
DÄR LÄNGE DE VISTATS I TROLLDOMS BAND.
FRÅN HAMELN DE KOMMIT, I BRAUNSCHEWIGS LAND,
MEN HVARFÖR OCH HURU DE DÄR STÄMT MÖTE
I MINNET EJ NÅGON MER FRAM KAN KALLA.

SLUT.

Pa. barnlitt. 2.

Rättfärdaren

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1382

